

Найчастіше захворювання проявляється у весняний та осінній періоди року, з максимальними піками прояву у квітні – червні та вересні – жовтні, а іноді і листопаді. Це пов'язано з активністю іксодових кліщів та активним способом життя собак у ці періоди.

Однак слід зазначити, що випадки бабезіозу собак можуть реєструватися протягом усього року. Поодинокі випадки захворювання спостерігаються також у період зимових відлиг. У собак відзначали гострий, підгострий і хронічний перебіг бабезіозу.

Список використаних джерел

1. Єрохіна О. М. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2014. 431 с.
2. Контроль трансмісивних хвороб собак та котів. Рекомендації ESCCAP. Третє вид., 2019. 42 с. ULR: <https://bit.ly/3p68ef7>.
3. Прус М. П., Семенко О. В., Галат М. В. Бабезіоз собак: моногр. К.: «ЦК Компрінт», 2017. 259 с.
4. Dear J. D. Babesia conradae infection in coyote hunting dogs infected with multiple blood-borne pathogens. *Journal of veterinary internal medicine*. 2018. № 32 (5). P. 1609–1617.

ССАВЦІ ЛІСОСМУГ НАВКОЛО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА»

Ждамірова Б.А.

Природний заповідник «Михайлівська цілина» представляє собою єдину в Україні нерозорану ділянку північного степу. У цьому році йому виповнюється 95 років. За цей час в рослинному і тваринному світі відбулися значні зміни в результаті діяльності людини. На момент утворення заповідника у 1928 р. це була абсолютно безліса місцевість з слабо хвилястим рельєфом площею 202 га. У 1950-х роках у вологій балці на місці невеличкого мілководного ставка були створені 2 значно більших і глибших ставка, навколо заповідника була висаджена лісосмуга і по берегам водойм посаджені дерева і кущі, на території заповідника була збудована садиба з декоративним кущами навкруги неї [3]. З часом ці насадження розрослися, і в них з'явилися лісові види ссавців.

Хоча наразі по видовому складу ссавців та їх чисельності заповідника є доволі багато публікацій [2–4], спеціальних досліджень по ссавцям деревних насаджень майже не проводили [1].

Мета даної роботи – описати сучасний стан ссавців, які населяють лісосмуги, які оточують «Михайлівську цілину».

В основу цього повідомлення покладено результати наших досліджень, які проводилися у період з 2020-2022 роки. За крупними і «середніми» ссавцями спостерігали візуально, реєстрували сліди їхньої життєдіяльності (відбитки лап, покопки, екскременти та ін.). Було зареєстровано перебування 4 видів із 4 родин і 3 рядів. Дрібних звірів та їх відносну чисельність вивчали шляхом обліків за допомогою пасток Геро, які відбувалися влітку 2020 і 2021 рр. Пастки виставлялися у лінію по 25-50 штук через кожні 5 м. У якості принади використовували шматочки чорного хлібу змащені пахучою соняшниковою олією. Всього було відпрацьовано 380 пастко-діб і зловлено 150 звірів 7 видів з 3 родин і двох рядів.

Всього було зареєстровано перебування 11 видів ссавців з 7 родин і 3 рядів. Нижче ми надаємо коротку інформацію про цих тварин.

Візуально і за слідами життєдіяльності було відзначено перебування вивірки звичайної (*Sciurus vulgaris*), куниці кам'яної (*Martes foina*), лисиці рудої (*Vulpes vulpes*) і косулі європейської (*Capreolus capreolus*). Перші 3 види заходили туди час від часу для пошуків їжі, а косуля влаштовувала там свої ложки для відпочинку.

Обліковуючи дрібних ссавців, було зловлено 7 видів: мідія звичайна *Sorex araneus* (5,3% від усіх зловлених звірів), житник польовий *Apodemus agrarius* (11,3%), мишак жовтогорлий *Sylvaemus tauricus* (8,7%), мишак лісовий *Sylvaemus sylvaticus* (16,7%), мишак уральський *Sylvaemus uralensis* (3,3%), нориця руда *Myodes glareolus* (38%), нориця лучна *Microtus levis* (16,7%).

Відносна чисельність дрібних ссавців склала 39,7 особин на 100 пастко-діб. За кількістю домінували нориця руда (38 %), мишак лісовий і нориця лучна (по 16,7 % відповідно).

На різних ділянках лісових насаджень видовий склад і чисельність мікротаммалій дещо відрізнялися і коливалася від 39,2 до 44 особин на 100 пастко-діб.

Таким чином, можна констатувати, що відносна чисельність звірів, які населяють як штучні, так і природні лісові насадження досить висока. У штучних насадженнях абсолютно домінує нориця руда, а у самосійних ясеневих гайках на перелогах – нориця лучна.

Список використаних джерел

1. Козачук Е.В., Мерзлікін І.Р., Ждамірова Б.А. Попередні дані про дрібних ссавців лісових насаджень в околицях с. Великі Луки Сумського району Сумської області. *Теоретичні та прикладні аспекти досліджень з біології, географії та хімії*: матер.ІV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих учених, м. Суми, 29 квітня 2022 р. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2022. С. 29–32.

2. Мерзлікін І. Дрібні ссавці степових ділянок заповідника «Михайлівська цілина» і вплив на них різних режимів заповідності. *Динаміка біорізноманіття 2012*: зб. наук. пр. / за ред. І. Загороднюка. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2012. С. 133–136.
3. Мерзлікін І. Еколого-фауністичні дослідження ссавців природного заповідника «Михайлівська цілина» (Сумська область). *Праці теріологічної школи*. 2014. Т. 12. С. 26–37.
4. Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А. Современное состояние фауны млекопитающих заповедника «Михайловская целина». *Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра* Зб. наук. праць. До 75-річчя заповідника «Михайлівська цілина». Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. С. 126–131.
5. Мерзлякин И. Р., Лебедь Е. А., Подопрigора Р. И. Млекопитающие заповедника «Михайловская целина». *Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття*: Матер. міжнар. наук.-практ. конф. Канів. 2003. С. 246–247.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ

Желіхівська С.В., Ольшанецька О.Б.

Криптовалюта в Україні – новий інструмент фінансової взаємодії, який наразі ще не має чіткого юридичного статусу. Це створює значні ризики для користувачів, компаній і країн, які можуть стати об'єктами шахрайства, відмивання грошей, фінансування тероризму та іншої злочинної діяльності.

Чітке визначення правового статусу криптовалют в Україні є важливим елементом їхнього правового регулювання. Від цього залежить, як будуть регулюватись операції з криптовалютами, які правила застосовуватимуться до діяльності бізнесу, що пропонує послуги з криптовалютами, як будуть захищатись права та інтереси користувачів, як будуть оподатковуватись доходи від криптовалютних операцій та інше.

Правове регулювання криптовалют має важливу роль у боротьбі зі злочинністю. Чітке регулювання криптовалютних операцій та обов'язкове ідентифікування користувачів може запобігти таким діям як потенційне зростання злочинної діяльності, ризик фінансової нестабільності держави, втрата податкових надходжень та ризик фінансової залежності від криптовалют й забезпечити безпеку користувачів. Одночасно, правове регулювання криптовалют повинно забезпечити захист прав та інтересів користувачів.

Правові норми повинні регулювати відносини між учасниками